

ЗАБОЛОННИК МОРАВІЦА

Scolytus morawitzi Sem.

Рослини жителі:
модрина, кедр

ПОШКОДЖЕННЯ

КЛЮЧОВІ ТЕЗИ:

- Ушкоджує стоячі, звалені дерева та лісоматеріали.
- Викликає суховерхівковість дерев, хвоя набуває жовтогарячого забарвлення.
- Одна генерація в рік.
- Характерна система галерей з центральною камерою та радіальними галереями (ходами) личинок.

S.morawitza ушкоджує стовбури як стоячих, так і звалених дерев, а також заготовлені лісоматеріали. Личинка шкідника може нормально розвиватися у сухій флоемі. Масово заселяє верхівки і частини стовбурів з тонкою і перехідною корою ослаблених дерев і пригнічені гілки здорових дерев, викликаючи їхню суховерхівковість.

Жуки надають перевагу розрідженим ділянкам лісу з великою кількістю світла.

ОПИС

Жук завдовжки 2,6-4,2 мм (самець), 3,1-4,8 мм (самка), черно-бурий, слабо блискучий, вусики і лапки червоно-жовті. Лоб з зернистою скульптурою. Черевце випукле, надкрила в передній частині і з країв зі скошеними зморшками.

Масовий літ *S.morawitza* триває з середини червня до кінця серпня. Самки вибирають для відкладання яєць дерева з тонкою корою. Вхідна галерея починається під корою і тому залишається непомітною. Галерея починається камерою, в яку самка відкладає 8-20 яєць впродовж 8-12 днів. Самці знаходяться на поверхні кори.

Личинки, які віродилися живлячись проточують ходи завдовжки 15-17 см, заповнені буровим борошном, в заболоні і частково в лубі. Зимують личинки. Навесні личинки продовжують жити, заляльковуються. Після завершення фази лялечки молоді імаго потребуючи додаткового живлення вигризують ходи завдовжки 0,7-1,3 см, які характеризуються відсутністю бурового борошна.

ОБСТЕЖЕННЯ

- Проводиться з червня по серпень.
- За допомогою бар'єрних пасток з феромоном.
- 1 пастка на 1 га.
- Виставляти в лісі на стовбурах дерев на висоті 1,5 м.
- Пастки розташовують не ближче, ніж за 20 м від рослини – живителя, прикріплюючи їх до дерева, яке не є живителем.
- Одна вибірка не раніше ніж через місяць після виставлення пастки.

ІДЕНТИФІКАЦІЯ

Характерними ознаками пошкодження дерев шкідником є витікання смоли з отворів (місць входу імаго в кору), а також характерна система галерей з центральною камерою та радіальними галереями (ходами) личинок. Маточні ходи прості, напівкруглі чи круглі; звивисті личинкові ходи відходять лише від випуклої частини маточного ходу. За сильного пошкодження крона дерев рідшає, частково відмирають верхівки та бокові гілки. Хвоя заселених дерев набуває жовтогарячого забарвлення та в'яне.

ЗАХОДИ

Фітосанітарні: деревина модрини, яка імпортується повинна бути вільною від кори, висушена, незаражена або надходити з районів, вільних від шкідника. Для новорічних ялинок, які вищі за 3 м, також вимагається відсутність *S.morawitzi* в місцях їхнього вирощування.

Лісогосподарські альтернативи: вирізання і спалювання сильно пошкоджених сухих гілок і цілих дерев навесні перед виходом з-під кори жуків. Очистка навесні від кори, правильна боротьба з шкідниками і хворобами.